

Tips voor een kwaliteitsvolle website: De milieubeweging op het wereldwijde web

In de communicatiemix van je vereniging is de website één van de kanalen die je gebruikt om je boodschap en activiteiten kenbaar te maken. Veel verenigingen starten daarom met een eigen rudimentaire website. Om dan snel tot de conclusie te komen dat dit inhoudelijk, vormelijk én technisch geen sinecure is. Het bouwen van een website veronderstelt kennis van navigatieprincipes, grafisch design en softwareprogramma's. Website is ook een snel medium. Dit vereist een speciale aanpak in het ontwerp, de navigatie en in het soort informatie die je via de website brengt.

Deze infofiche is geen cursus website opmaken, maar bevat wel tips en een checklist voor het uitbouwen van een kwaliteitsvolle website. We hebben ons hiervoor gebaseerd op de 'Checklist kwaliteit website' van Socius – het Steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenwerk. **Vier principes** staan hierbij centraal: **navigatie, ontwerp, inhoud en de interactiviteit**. Ze vormen een leidraad voor elke vereniging die zelf of via een professionele webdesigner een website opmaakt.

De checklist voor het opmaken van een kwaliteitsvolle website vind je op het einde van deze infofiche.

1. Praktische info voor opstarten website

Voor we ingaan op de tips en checklist geven we eerst de noodzakelijke en **technische informatie** voor het **opstarten van een website**.

- **Geschikte domeinnaam zoeken.** Een domeinnaam is de naam van je website (bijvoorbeeld bondbeterleefmilieu.be) in het Domain Name System (DNS), het naamgevingsysteem op internet waarmee netwerken, computers, webserver, mailserver en andere toepassingen worden geïdentificeerd. Je kiest bij voorkeur de naam van je vereniging als domeinnaam. Op www.dns.be (Belgische Vereniging voor Internet Domein Naam Registratie) kan je nagaan of je domeinnaam nog beschikbaar is.
- **Domeinnaam aanvragen en registreren.** Via dezelfde website kan je een domeinnaam laten registreren bij verschillende agenten. Je betaalt hiervoor een kleine licentiekost. Ook hosting providers kunnen dit voor jou regelen (ze maken hierop dan wel een kleine winst).
- **Hosting provider zoeken.** Vergelijk de aanbiedingen van verschillende hosting providers die prijs-kwaliteit voldoende webserverruimte (100 MB voor een doorsnee website) en andere faciliteiten (e-mailaccounts, ...) ter beschikking stellen én dit zonder reclamebanners. Vaak irriteren deze banners en zijn ze meestal in tegenspraak met de boodschap van je vereniging. Een gids van Belgische hosting providers vind je op www.hostmarkt.be. Een groen hostingsbedrijf waarmee verschillende milieuverenigingen samenwerken is de webfabriek. Meer info: <http://www.webfabriek.be>

- **Installeer de nodige software.** Zo heb je een webpage-editor nodig voor de opmaak van je website en een FTP-programma om webpagina's te verzenden naar de webserver van je hosting provider.

Webpage of html-editor:

- Commerciële programma's: **Microsoft Frontpage**
- Gratis programma: **Nvu**. Meer informatie en downloads op:
<http://www.e-coop.be/grafisch/nvu-4.html>

FTP-programma:

- Gratis programma: **Filezilla**. Meer informatie en downloads op:
<http://www.e-coop.be/internet/filezilla-4.html>
- **Installeer grafische softwareprogramma's.** Voor het bewerken van afbeeldingen, foto's, enz... heb je dergelijke programma's nodig.
 - Commerciële programma's: **adobe photoshop** (duur), **adobe photoshop elements** (goedkopere variant);
 - Gratis programma's. Meer informatie en downloads:
 - **Gimp**: <http://www.e-coop.be/grafisch/the-gimp-3.html>
 - **Picasa**: <http://picasa.google.be/intl/nl/>
 - **Picnik**: <http://www.picnik.com/>

Tip: Ben je geen computerwizard? Of heb je met de vereniging noch tijd en geld om in een website te investeren? Een eenvoudig alternatief is het opstarten van een blog. Technisch is dit heel gemakkelijk via <https://www.blogger.com/start>. Zo surft jouw vereniging ook op het wereldwijde web en kan je heel snel communiceren over standpunten, activiteiten, enz... naar een ruim publiek.

2. Vier principes voor een kwaliteitsvolle website

2.1. Navigatie

- **Overzichtelijke navigatiestructuur.** Internet is een snel medium, en de surfers stellen dan ook hoge eisen aan de gebruiksvriendelijkheid van een website. De navigatiestructuur speelt hierbij een belangrijke rol. Zo moet de surfer onmiddellijk een duidelijk overzicht hebben en kunnen behouden van de informatie op je website (waar ben ik, waar was ik, waar kan ik heen voor de informatie die ik zoek). En als de surfer dan toch eventjes de weg kwijt is, dan moet hij steeds met een **start- of welkompagina knop** naar het begin van je website kunnen terugkeren. Ook een **sitemap** met de inhoudsopgave van de website is hiervoor een handig hulpmiddel.

- **Navigatiemenu met duidelijke titels.** De titels van het navigatiemenu moeten de informatie dekken van de achterliggende pagina's. Dit versnelt de zoektocht van de surfer naar de juiste informatie.
- **Navigatiemenu met eenvoudige knoppen.** Het navigatiemenu moet met eenvoudige knoppen te bedienen zijn. Visueel mooie, maar ingewikkelde knoppen om door te klikken leiden de aandacht af van de surfer en de informatie waarnaar hij op zoek is.
- **Afzonderlijke navigatiemenu's:**

De gebruiksvriendelijkheid en de snelheid van het raadplegen van informatie stijgt als je een afzonderlijke navigatiestructuur hebt voor inhoudelijke en meer algemene rubrieken.

Inhoudelijke rubrieken (navigatiemenu links op de pagina):

- startpagina/welkompagina
- agenda/activiteitenkalender
- aankondigingen en verslagen (ook beeldmateriaal) van activiteiten
- nieuws uit milieuraad en andere adviesraden
- standpunten
- info over lidmaatschap/vrijwilligerswerk
- persberichten
- vacatures
- pagina met aanverwante links (bijv. links naar website van andere milieuverenigingen bijv. BBL, Natuurpunt, enz...)

Algemene rubrieken (navigatiebalk boven of onderaan de pagina):

- contactpagina van de vereniging: algemeen contactadres en/of contactgegevens (e-mail) van bestuursleden of professionele medewerkers
- reageer of feedbackpagina
- abonnementpagina voor e-zine
- routebeschrijving voor secretariaat
- zoekmachine
- sitemap

Voorbeeld navigatiestructuur website Gents MilieuFront

- **Scrolling minimaal houden.** Op een computerscherm kan je minder informatie zetten dan op een A4-papier. Beperk de zoektocht naar informatie en zet de belangrijkste informatie bovenaan het computerscherm en niet onder de scrolllijn. Ook horizontaal scrollen - omdat de tekst te breed is - is niet bevorderlijk voor een vlotte lectuur.

2.2. Ontwerp/vorm

- **Snelle oplaadtijd van webpagina's.** De startpagina en alle andere pagina's van de website moeten binnen de 5 seconden op het scherm verschijnen. Het zijn voornamelijk grote beeldbestanden (foto's, logo's en andere grafische elementen) die de oplaadtijd vertragen. Sla daarom beelden op in lage resolutie. Of gebruik de zogenaamde thumbnails (miniatuurweergave) waarop je kan doorklikken voor de grotere afbeelding. Ook handig is het vermelden van de grootte (in Kb) van downloadbare bestanden op je website.

De resolutie van afbeeldingen verlagen doe je met een grafisch softwareprogramma voor het bewerken van foto's en ander digitaal beeldmateriaal (zie ook 1. Praktische info voor opstarten website).

□ **Duidelijke en aantrekkelijke lay-out**

- **Logo en huisstijl:** Gebruik consequent het logo van je vereniging en de kleuren, lettertype, enz... van de huisstijl. Vergeet ook niet het logo van Bond Beter Leefmilieu op te nemen op je website. Deze kan je downloaden op <http://www.bblv.be/page.php/1>
- **Kleur en contrast:** Gebruik voor de leesbaarheid van de teksten een licht achtergrondkleur met donkere letters. Lichte lettertypes op een donkere achtergrond ogen misschien mooier, maar zijn moeilijk te lezen op een pc in een normaal verlichte kamer of bureau.
- **Leesbare lettertypes:** Gebruik enkel **standaardlettertypes** (webfonts) die aanwezig zijn in Windows, Linux en Mac besturingssystemen. De **schreefloze letters** (zonder ophaaltjes aan de uiteinden), zoals Verdana, Arial, Helvetica en sans-serif zijn beter leesbaar op een computerscherm dan schreefletters (bijv. Times New Roman). Dit heeft alles te maken met de meer ingewikkelde vorm van schreefletters die niet nauwkeurig op het computerscherm afgebeeld worden. Kies ook voor een aangenaam **leesbare lettergrootte** (font size 12 pixels).
- **Visuele structuur:** De inhoud (tekst) die je aanbiedt moet gestructureerd zijn zodat de surfer de tekst op relevante informatie kan scannen.

Enkele tips:

- witregels toevoegen;
- alinea's opsplitsen;
- tekstblokjes met titel;
- tekstbullits (lijstje van opsommingstekens);
- woorden in vet of cursief.

- **Sobere lay-out:** Het ontwerp van het navigatiemenu en knoppen moet esthetisch én functioneel zijn. Neem ook enkel foto's en afbeeldingen op die de inhoud van de website ondersteunen. Vermijd technische hoogstandjes, zoals bewegende beelden, animaties of geluiden want ze leiden enkel de aandacht van de surfer af.
- **Technisch eenvoudig:** Je kan van de doorsnee internetgebruiker niet verwachten dat hij op een spiksplinternieuwe PC werkt met de allernieuwste versies van internetbrowsers, plugins of andere programma's. Gebruik dus niet de nieuwste technologie en hou de opmaak van je website eenvoudig.
 - **Aangepast aan verschillende internetbrowsers:** Zorg dat je website er voor iedere internetbrowser (Microsoft Internet Explorer, Mozilla Firefox, Mac Safari) fatsoenlijk uitziet.
 - **Hou rekening met de standaard schermresolutie (1024 x 768 pixels):** Ontwerp je de webpagina's op een groot computerscherm (en dus schermresolutie) dan verschijnt deze ook groot en breed op een standaard computerscherm, waardoor de surfer horizontaal moet scrollen. Gebruik daarom de standaard schermresolutie van 1024 x 768 pixels.
 - **Eenvoudige opmaakstijlen en webtechnieken:** gebruik **standaard HTML- en CSS-code** voor de lay-out en **standaard Javascript-code** voor andere functionaliteiten (bijv.

aanmaak van inschrijf- of andere formulieren. Vermijd speciale plugins (Macro Media Flash, Real, ...) voor bewegende beelden. Een creatief webdesign oogt mooi, maar leidt de aandacht af van de inhoud en bemoeilijkt bovendien de vindbaarheid van informatie op je website (zie ook verder).

2.3. Informatie/inhoud

- **Duidelijke titels:** de hoofdingen of titels van het navigatiemenu moeten accuraat de inhoud van de onderliggende pagina weergeven. Kortom de titel moet de lading dekken.
- **Per titel of subtitel** moet er een compacte **inleiding** zijn die antwoord biedt op de vragen wat, waar, waarom, wanneer, welke.
- Inhoud is **afgestemd op je doelpubliek**. Je moet eerst nagaan wie je doelpubliek is en of de beschikbare informatie relevant is voor deze doelgroep. Uit onderzoek blijkt dat de gemiddelde surfer een hoger opgeleide man is tussen de 30-45 jaar. Jongeren tussen de 15-30 jaar beschouwen het internet als het belangrijkste informatiemedium. En ook de actieve senior heeft het internet ontdekt. Vooral oudere surfers zijn geïnteresseerd in wat er in de eigen streek gebeurt.
- **Copywriting:** Omdat lezen op een scherm moeilijker is gebruiken we nog meer spreektaal dan op papier, nog kortere zinnen, nog eenvoudiger taal.

Algemene tips voor het schrijven van vlot leesbare teksten lees je op [Bewegingswerk – Infofiches – Communicatie](#):

- **Facelift voor de nieuwsbrief:** tips om de aandacht van de lezer te krijgen.
- **De inhoud primeert:** enkel die teksten, maar ook afbeeldingen en andere multimediale toepassingen die de boodschap van de vereniging verduidelijken of versterken, zijn waardevol en moeten op de website een plaats krijgen.
- **Actuele en juiste informatie:** Je website nodigt uit tot herhaald bezoek als de meest actuele informatie wordt vermeld (eventueel met een extra visuele aandachtstrekker en datum). Ook de hyperlinks moeten werken en up-to-date zijn.
- **Hyperlinks naar interessante websites:** Blauw en onderstreept springen deze hyperlinks in het oog en bieden extra informatie voor de geïnteresseerde surfer.
- **Printvriendelijk webpagina's – speciale printknop:** Interessante informatie wordt doorgaans na een vluchtige leesbeurt op het scherm toch nog uitgeprint. Het is heel vervelend als de geselecteerde tekst onvolledig uit de printer rolt.
- **Wees pro:** insinuaties of erger scheldpartijen horen niet thuis op een website. Wees kritisch maar ook een heer in het internetverkeer.

2.4. Interactiviteit

Kijk kritisch naar de interactiemogelijkheden van je website. Goede internetsites zijn meer dan eenzijdige informatieverstrekkers. De surfer wil eigenlijk spelen, dingetjes aanklikken, iets doen. Je kan de interactie op de volgende manieren verhogen:

- **Hyperlinks:** Op elke pagina is er minstens een link naar andere externe websites over gelijkaardige onderwerpen.
- **Discussieforum:** Geeft je de mogelijkheid om met verschillende mensen het debat aan te gaan en zo kom je van hen te weten hoe zij tegenover de standpunten en boodschap van de vereniging staan.
- **Feedback of reageermogelijkheden:** Los van een forum moet je ook op verschillende plaatsen op je website de mogelijkheid aanbieden om tips, opmerkingen en vragen via mail door te geven. Hiervoor kan je een feedbackformulier (met Javascript-code) opmaken met verplichte invulvelden voor naam, adres en mailadres. Op deze manier verzamel je e-mailadressen en kan je een goede mailinglist van sympathisanten aanleggen.
- **Abonneermogelijkheden:** Als je vereniging een e-zine heeft kan je ook een abonnementpagina aanmaken (met Javascript-code). Ook hier voorzie je verplichte invulvelden en zorg je voor een goede afmeldingregeling.
- **Standaardmailtje** (breng een vriend of kennis op de hoogte van deze site).
- **Nieuwe informatie** duidelijk visueel (eventueel met datum) presenteren op de website.
- **Wedstrijden, polls** koppelen aan leuke prijzen.
- **'Zoekmachine' vriendelijke website.**

Is je website gemakkelijk te vinden op het internet? Trekt je website bezoekers aan via diverse kanalen, zoals Google of andere zoekmachines? Enkele tips om je ranking bij zoekopdrachten via zoekmachines te verhogen:

- **Verkies inhoud boven vorm**

Zoekmachines en Google in het bijzonder stellen veel en goede inhoud van webpagina's op prijs. Niet voor niets scoren Startpagina's en portaalsites met veel vakspecifieke hyperlinks beter bij zoekopdrachten dan kleinere websites die maar enkele pagina's beslaan. Ook het aantal bezoekers op je pagina hebben een positief effect op de ranking. De reden is simpel: een zeer omvangrijke en vaak bezochte bron (website) zal waarschijnlijk eerder de gezochte informatie aanbieden rondom een bepaald thema dan een kleine bron.

- **Keep it simple**

Vermijd speciale plugins (Macro Media Flash, Real) voor bewegende beelden, creatieve opmaakstijlen of andere webtechnieken want ze bemoeilijken de vindbaarheid van de inhoud op je website. Zo kunnen zoekmachines bijvoorbeeld moeilijk teksten en hyperlinks in Macro Media Flash lezen. De opmaak van je webpagina's bestaat daarom best uit zoveel mogelijk tekst gelay-out in standaard HTML- en CSS-code.

- **Enkele trucjes**

Een zoekmachine scant een webpagina op dezelfde manier zoals een mens een krant leest. Titels, tussenkopjes of woorden die vetgedrukt zijn worden door de lezer het eerst opgemerkt. Zo ook bij een zoekmachine. Bij het doorzoeken van de teksten op je webpagina zijn vooral metatags (kleine stukjes html-code) belangrijk voor het bepalen van je ranking bij zoekopdrachten. Enkele voorbeelden van **metatags** zijn '**keywords**' en '**description**'.

Neem daarom de belangrijkste trefwoorden of keywords uit de teksten van je webpagina op in de Meta Keyword Tag. Begin altijd met de meest belangrijke keywords (max. 10) en gebruik indien mogelijk ook synoniemen van deze trefwoorden.

```
<meta name="keywords"
content="hier,komen,de,keywords,voor,je,webpagina,gescheiden,door,een,komma"
```

In de Meta Description Tag geef je een omschrijving van je website (max. 250 karakters inclusief spaties). En neem je opnieuw de belangrijkste keywords op.

```
<meta name="description" content="beschrijf hier kort je pagina."
```

Vergeet de aanhalingstekens of de '<' en '>' niet. En zowel de Meta Keyword Tag als de Meta Description Tag moeten ook nog op de juiste plaats staan in de broncode van je webpagina, nl. tussen de <head> en </head> tags.

- **Interne zoekmachine**

Een interne zoekmachine verhoogt de interactiviteit van je website. Dit laat je toe om te zoeken op titel, trefwoorden of datum. Natuurlijk heeft dit pas zin bij een omvangrijke website met veel tekst. Enkele mogelijkheden om te zoeken op je eigen site:

- **Scripts:** Er bestaan veel scripts op het internet die je als zoekmachine kan gebruiken: CGI, PHP, ASP. Dit vereist wel een grondige kennis van programmeertaal.
- **Gratis zoekdiensten:** Je kan bijvoorbeeld FreeFind installeren op je website. Op de resultatenpagina van de zoekopdracht wordt dan wel de gesponsorde tekst 'links van Google' getoond. Meer informatie en downloads op <http://www.freefind.com/>.
- **Zoekmachine op je site:** Je kan ook de zoekfunctie van een zoekmachine opnemen. Bezoekers kunnen dan van op je eigen site ook zoeken op het wereldwijde web.

□ **Statistiekenteller**

Om het aantal bezoeken van je website te kunnen opvolgen kan je eventueel ook een statistiekenteller installeren. Soms bieden de hosting providers dit ook aan in hun pakketten. Of je kan een gratis teller (met gesponsorde pop-ups) downloaden op www.webstats4u.com.

Checklist:

1. Navigatie

- Duidelijke navigatiestructuur: wordt de informatie overzichtelijk aangeboden?
- Is er een start/welkompagina knop voorzien?
- Is er een sitemap met de inhoudsopgave van de website voorzien?
- Zijn de titels van het navigatiemenu duidelijk en dekken deze de lading?
- Is het navigatiemenu gemakkelijk te bedienen met eenvoudige knoppen?
- Zijn er afzonderlijke navigatiemenu's met inhoudelijke en meer algemene rubrieken?

2. Ontwerp/vorm

Snelle oplaadtijd van webpagina's

- Is de oplaadtijd van de start en alle andere pagina's minder dan 5 seconden?
- Is de grootte (in Kb) van downloadbare bestanden weergegeven?

Duidelijke en aantrekkelijke lay-out

- Wordt het logo en huisstijl consequent toegepast op de hele website?
- Is de tekst goed leesbaar op het scherm?
- Is het ontwerp van het navigatiemenu en knoppen esthetisch én functioneel?
- Ondersteunen foto's en afbeeldingen, animaties de inhoud op de website?
- Wordt de inhoud/tekst op de website gestructureerd weergegeven?

Technisch eenvoudig

- Is het ontwerp van de website aangepast aan verschillende internetbrowsers?
- Is het ontwerp van de website aangepast aan verschillende besturingssystemen?
- Hou je rekening met de standaard schermresolutie (1024 x 768 pixels)?
- Gebruik je voor de lay-out eenvoudige opmaakstijlen (standaard HTML- en CSS-code)?
- Gebruik je voor andere functionaliteiten standaard Javascript-code?

3. Informatie/inhoud

- Dekken de titels van het navigatiemenu accuraat de inhoud van de onderliggende pagina's?
- Wordt per titel of subtitel een compacte inleiding voorzien?
- Is de inhoud van de website afgestemd op het doelpubliek van de vereniging?
- Wordt er copywriting toegepast op de teksten van de website?
- Is de informatie op de website actueel en juist?
- Worden nieuwigheden op de website in de kijker geplaatst?
- Voorziet de website in hyperlinks naar aanverwante en interessante websites?
- Werken deze hyperlinks nog en zijn ze actueel?
- Voorziet de website in printvriendelijk webpagina's of een speciale printknop?
- Is de boodschap van de website positief?

4. Interactiviteit

- Is er minstens één hyperlink op elke pagina?
- Is er een discussieforum op de website?
- Zijn er reageer/feedbackmogelijkheden op verschillende plaatsen op de website?
- Zijn er abonneer- en afmeldingmogelijkheden voor een e-zine op de website?
- Wordt nieuwe informatie duidelijk visueel gepresenteerd op de website?
- Zijn er wedstrijden, polls met leuke prijzen op de website?
- Is de website 'zoekmachine'-vriendelijk?
- Is er een interne zoekmachine op de website? Kan deze zoeken op titel, trefwoord of datum?
- Is er een statistiekenteller voor het aantal bezoeken op de website?